

مهارت‌های شناخت
دانش‌آموزان
در مدرسه

www.ketab.ir

عنوان و نام پدیدآور: مهارت‌های شناخت دانش‌آموزان در مدرسه / تدوین گروه تربیت مؤسسه متن سیدعبدالحمید ابطی... (و دیگران): تهته مؤسسه مطالعات تعالی نسل (متن).

مشخصات نشر: تهران: خسرو خوبان، ۱۳۹۸.

مشخصات ظاهری: ۲۵۶ ص:، ۱۴/۵ × ۲۱/۵ س.م.

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۹۶۵۲۵-۱-۰

وضعیت فهرست‌نویسی: فیا

یادداشت: تدوین گروه تربیت مؤسسه متن: سیدعبدالحمید

ابطی، محمدعلی ثباتی، نادر حریری، محمد قربانعلی، محسن

صنایع‌پسند، محسن نوری.

موضوع: معلمان -- ایران -- روابط با شاگردان

موضوع: Teacher-student relationships -- Iran

موضوع: شاگردان -- ایران -- روان‌شناسی

موضوع: Students -- Iran -- Psychology

شماره افزوده: ابطی، سیدعبدالحمید، ۱۳۴۵ -

بناسه افزوده: مؤسسه مطالعات تعالی نسل (متن)

ردیف کتابخانه: LB۲۸۳۲/۲

ردیف دی‌سی: ۳۷۱/۱۰۰۹۵۵

شماره کتابخانه ملی: ۶۰۸۲۶۴۳

عنوان: مهارت‌های شناخت دانش‌آموزان در مدرسه

تدوین: گروه تربیت مؤسسه متن

سیدعبدالحمید ابطی، محمدعلی ثباتی، نادر حریری،

محمد قربانعلی، محسن صنایع‌پسند، محسن نوری،

تهته: مؤسسه مطالعات تعالی نسل (متن).

طرح جلد: امید معماریان

ناشر: خسرو خوبان

چاپ: هنر آفاق

تاریخ انتشار: بهار ۱۳۹۹

شمارگان: ۲۰۰۰

مؤسسه تعالی نسل (متن)

تلفن: ۲۲۲۲۶۱۵۰ - ۲۲۲۵۸۱۵۴

Website: www.mmtn.ir Email: info@mmtn.ir

فهرست

۶	سخن متن
۸	مقدمه
۱۸	رانیگاه تربیت (یادداشت دکتر محمود امانی طهرانی)
۲۳	شناخت دانش آموزان
۳۷	ملاحظات

۱. مقدمه

- چگونه شاهدگیری را خود تقویت کنیم؟
- ویژگی‌های مشاهده‌گر
۲. موقعیت‌های مشاهده
 - موقعیت‌های رسمی
 - موقعیت‌های غیررسمی
۳. موضوع مورد مشاهده
۴. بزنگاه‌های کشف خصوصیات بچه‌ها
۵. آسیب‌های مشاهده‌گری
 - ریزبینی بدون تفکیک موارد مهم از غیرمهم
 - غفلت ناشی از خوش‌بینی
 - حساسیت ناشی از بدبینی
 - در تله صحنه‌سازی‌ها قرار گرفتن

۱۰۹ گفت‌وگوها

۱. گفت‌وگو با دانش آموز

مشاوره با تک تک دانش آموزان در ابتدای سال تحصیلی چگونه گفت‌وگوی مفیدتری با دانش آموز داشته باشیم؟

۲. ملاقات با والدین

ملاقات با تمامی والدین در ابتدای سال تحصیلی
ملاحظات شرعی و دینی در ملاقات آقایان با مادران

۱۴۵

♦ شناخت‌های باواسطه

۱. اطلاعات به دست آمده در مصاحبه ورودی
۲. اطلاعات معلمان راهنمای قبلی دانش آموز
- تفاوت نظرات معلمان راهنما درباره دانش آموز
۳. نظرات گروه همسالان
۴. رموزهای روان‌سنجی

۱۷۷

♦ تحلیل اطلاعات

۱. توضیح‌هایی برای تحلیل‌های بهتر
۲. عوامل تأثیرگذار بر تحلیل‌های معلم راهنما
- نگرش‌های معلمان راهنما
- شخصیت معلم راهنما
- دانش و تجربیات معلم راهنما
- سایر عوامل تأثیرگذار بر نگرش‌ها، شخصیت، تجربیات و دانش معلم راهنما
۳. ثبت و نگهداری اطلاعات
۴. لغزشگاه‌های شناخت دانش آموزان
- خودکتمانی دانش آموز
- کنجکاوی غیرضروری مرتبی
- افشای بیش‌توسط مرتبی

۲۳۱

♦ پیوست‌ها

- گوش دادن فعال
- همدلی چیست؟
- معرفی کارشناسان

۲۴۷

♦ متن در مسیر نشر

«واو» عطف در همراه کردن ساختاری و عملکردی دو بخش «آموزش» و «پرورش» عمومی کشور ما، چنان که باید خوب عمل نکرده است و به همین جهت در مدارس نوعاً با معلمان مواجه هستیم که خود را صرفاً متعهد به «آموزش» در کلاس درس می‌دانند و در دیگر سومتولیان «پرورش» را می‌بینیم که در این میدان وسیع خود را تنها و بی‌یاور می‌یابند.

در مدارس دینی، «معلم‌ان راهنما» دوگانه «آموزش» و «پرورش» را در سطح مدرسه همراه و هم‌داستان کرده‌اند. معلم‌ان راهنما بسان مربی با دانش‌آموزان دوره خود زندگی می‌کنند، عضوی از خانواده آن‌ها می‌شوند، در کنار خانواده، فرصت‌هایی را برای رشد و بالندگی هر دانش‌آموز فراهم می‌کنند که خانواده به تنهایی نمی‌توانست.

دانش تجربی معلم‌ان راهنما محل اقدام، تأمل، بازخوانی و تکرار بهبود یافته فرایندهایی است که برای شناختن بهتر دانش‌آموزان، مداخلات مبتنی بر جذب و نفوذ و کشف و حل مسائل تربیتی مدرسه به کار گرفته شده است.

کتاب حاضر نمونه‌ای از بازخوانی و تأمل - راجع به - های معلم‌ان راهنما از زندگی با دانش‌آموزان است و یافته‌های حاصل از این تأملات دستمایه‌ای برای نظریه‌پردازی‌های بعدی، آزمودن نظریه‌های موجود در تطبیق با موارد ارائه شده و طراحی برنامه‌های اقدام عملی برای مداخلات تربیتی است.

معلم‌ان راهنما نسبت به وضعیت تربیتی دانش‌آموزان، احساس مسئولیت می‌کنند و چون پزشکی که مداخلات خود را بر اساس معاینه، گفت‌وگو و شواهد پزشکی تنظیم می‌کند، در مقام طبیب روح، مشاهده‌گرانی دقیق و گفت‌وگوگرانی حقیقت‌یاب هستند که یافته‌های خود را پس از عرضه بر شواهد و پالودن از سوگیری‌ها، قضاوت‌های پیشین و فرضیه‌ها و مدل‌های ذهنی، به کار می‌گیرند.

معلمان راهنما در لحظات حساس و بزنگاه‌های تربیتی ناچار به تصمیم‌گیری و اقدام‌اند و تأمل و بازاندیشی در باورها و اندیشه‌های تربیتی، مکانیزم‌های تصمیم‌گیری و نحوه عمل می‌تواند دستاوردی حاصل از نگاه از افق بالاتر به ارمغان آورد.

در شبخانه مدارس دینی متقاعد شده‌اند که باید تجربه‌های تربیتی خود را در اختیار محققان و کارسان قرار دهند و مطمئن هستند که نقد و تأمل درباره این تجربه‌ها، بر ارزش نظری و کاربرد آن‌ها در این مدارس بدان عمل شده خواهد افزود.

جرت و زری، در این تجربه‌ها توأم با فروتنی و بی ادعایی است؛ زیرا این مطالب، تجربی و اکتشافی هستند و منویته‌ها را برابر انتقادات نداشته و هنوز در حصار از چهارچوب‌های نظری جامع قرار نگرفته‌اند اما، غیر حال مواد اولیه لازم برای هرگونه بهبود عملی یا توضیح نظری محسوب می‌شوند.

محتوای کتاب حاضر در بستر نشست علمی کارشناسی جمعی از معلمان راهنمای با تجربه همچون آقایان دکتر سید عبدالحمید ابطی، محمدعلی ثباتی، نادر حریری، محسن صنایع‌پسند، علیرضا مهدوی و محسن نوری و باسنادی طرح اولیه‌ای از دکتر سید عبدالحمید ابطی شکل گرفته است. در این نشست‌ها به مواردی از روایات مختلف نگاه شده و برای تحلیل بیشتر به گویش درآمده‌اند تا از این رهگذر، به دانش عملی ارتباط با دانش آموز افزوده شود. حاصل آن گفت‌وگوها به همت آقای محمد قربانعلی تدوین و تحت نظارت و سرپرستی علمی آقای دکتر ابطی به شکل حاضر درآمده است. مؤسسه متن رزحمت‌ها آن عزیزان تشکر می‌نماید.